

SÈRIE 3

ORIENTACIONS PER A LA PROVA DE FONAMENTS / CRITERIS

PRIMERA PART

[6 punts en total]

Ventall de la *soprano* Adelina Patti (1843-1919) d'estil isabelí de mitjan segle XIX.

ES VALORA:

- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge establint comparacions.
- Memòria visual pel que fa als trets distintius del **Romanticisme**.
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació a una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Qüestió 1.

[2 punts]

El Romanticisme utilitza **materials de gran qualitat** com fustes exòtiques, metalls nobles, ivori (varetes del ventall) i elements de passamaneria, serrells, borles, galons i entapissats de vellut com a **símbols de prestigi**. El ventall aristocràtic era considerat un objecte sumptuari. Igual que els mobles, eren encàrrecs de la reialesa, la noblesa i una burgesia emergent amb **gust pel luxe i l'ostentació**. Varetes amples per a poder decorar amb **elements exòtics o de fantasia**. Les figures es retoquen amb fines línies d'or per ressaltar detalls o rivets. Representen fidelment la realitat (**verisme**) i són comunes les figuracions campestres: escenes en què els **personatges fan més aviat poses** que no pas simples positures, sovint amb instruments musicals i **riquesa en les vestidures**, com si fos una gran gala. Interès pels **temes idíl·lics o intimistes** (al ventall, el festeig). **Exaltació dels sentiments** i de tot allò commovedor (**sublimitat**). Escenes **ben colorides** que posen la base per a l'Impressionisme.

Qüestió 2.

[2 punts]

Inici de la construcció de la xarxa ferroviària i gran desenvolupament industrial. Creixement econòmic a l'Europa occidental, però estancament a Espanya a causa de l'endarreriment de l'agricultura i la inexistència d'una burgesia emprenedora. Formació d'una burgesia catalana industrial. Proliferació de colònies industrials en el tèxtil del cotó. Noves formes de lleure, com ara els cafès, restaurants o teatres, i creació de cercles "exclusius" al voltant de la cultura i les arts, com ara el Cercle del Liceu de Barcelona o les acadèmies i societats econòmiques d'amics del país, d'esperit il·lustrat i elitista, i els ateneus del nou ciutadà lliurement associat per al debat i la producció cultural. Consolidació del sindicalisme durant el Bienni Progressista del Regnat d'Isabel II d'Espanya. Desamortitzacions de béns pertanyents a ordes religiosos per a la nova urbanització de les ciutats, i fi del règim senyorial amb la revolució industrial. Les idees polítiques del liberalisme garanteixen la llibertat de l'individu en limitar el poder de l'Estat i maximitzar el del mercat capitalista, i encaminen molts països cap a la democràcia, però les dones continuen sotmeses legalment als homes. Sorgeix el moviment sufragista.

Qüestió 3.

[2 punts]

Es puntuarà amb 0,5 punts cada ítem correcte. L'ordre correcte és **B, A, C**. L'obra B pertany a la mateixa època.

Imatges ordenades

B - Giuseppe Verdi (1853). *La Traviata*. / A - Marianne Brandt (1924). *Tetera model MT 49*. / C - Fotografia d'Ernest Haas (1969). *Color-Field Painting. Helen Frankenthaler abocant pintura sobre un llenç*.

ES VALORA:

- Establir connexions entre els diversos àmbits de producció artística fins a l'actualitat.
- Memòria visual pel que fa als trets distintius de les dues obres.
- Identificar els autors i contextualitzar les seves aportacions en l'entorn social.
- Analitzar i interpretar les diverses formes d'expressió artística de diverses èpoques.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Qüestió 4.

[2 punts] 0,5 punts per cada característica formal.

Maurits Cornelis Escher (1953). *Relativitat*.

Maurits Cornelis Escher (1955). *Convex i còncav*.

Les tècniques del gravat en pla com la xilografia o la litografia, així com el gravat al *mezzotinto*, li faciliten l'**estudi de relacions entre figura i fons**. La forma definida per les tres escales és el famós triangle de Penrose, que és possible representar en geometria plana però no en la realitat tridimensional. Confon l'observador amb **jocs visuals** sobre la percepció. La **figuració impossible** remet al **món dels somnis**. Nega la realitat racional i mostra un **espai tridimensional paradoxal** amb situacions estranyíssimes, però tractades amb una normalitat aparent que les fa creïbles. Canvia la geometria euclidiana i les lleis de Newton per **múltiples orientacions simultànies** (espai hiperbòlic) que l'acosten a les teories matemàtiques contemporànies (teoria de cordes). **Espai seqüencial infinit** que trenca les limitacions de la bidimensió del pla en l'obra gràfica.

Qüestió 5.

[2 punts]

Scott Frank i Allan Scott (2020). Captures de pantalla de la sèrie *Gambito de dama*.

A la litografia d'Escher, la llum prové dels balcons deixant en penombra la resta de l'espai, igual que les finestres de la seqüència de *Gambito*. Aquest blanc i negre crea línies que fan dels alfils i les torres formes tancades i les percebem individualment en el pla cinematogràfic amb una relació figura-fons semblant als jocs visuals d'Escher. Angulacions de càmera en picat i contrapicat creen múltiples orientacions simultànies (espai hiperbòlic) que neguen la realitat racional de l'espai euclidià de l'espectador. Mostra un espai tridimensional paradoxal. El pla aberrant (horitzó en diagonal) i la manca de gravetat ajuden a remetre'l al món dels somnis. Scott Frank i Allan Scott mostren les jugades dels escacs com un espai seqüencial infinit com el d'Escher. La resolució d'estratègies per guanyar trenca les limitacions de la bidimensió del pla del tauler de joc i l'apropa a un pensament matemàtic.

OBSERVACIÓ:

- No es tindrà en compte si s'hi està d'acord o no, perquè el que es valora és l'opinió crítica i els fonaments de l'argumentació a través dels seus trets fonamentals.
- Els terços de segle i també les dècades es consideraran correctes per datar les aportacions artístiques.
- L'alumnat pot combinar grafismes o microdibuixos amb el text per a desenvolupar la proposta.

SEGONA PART. Opció A

[4 punts]

Meret Oppenheim (1936). *Déjeuner en fourrure* (L'esmorzar en pell).

Tassa d'esmalt serigrafiada *I Like to Drink from the Furry Cup* (M'agrada beure de la tassa peluda) de la marca registrada de regals personalitzats Gift Original.

ES VALORA: **1** Surrealisme [0,25 punts] / **2** Coherència de l'autor o de l'obra triada amb la proposta [0,75 punts] / **3** [3 punts]

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins a l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar els autors a través dels trets fonamentals de **surrealisme**.
- Interpretar les creacions de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-ne, així com criteri estètic propi en la realització de la tasca.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i recepció de l'obra cultural.

Segona Part. Opció B

[4 punts]

Extracte del llibre de Tristan Tzara (1924) *Set manifestos*.

ES VALORA:

1 Dadaisme

[0,25 punts]

2 Coherència de l'autor triat amb les paraules clau

[0,75 punts]

3

[3 punts en total]

- Establir connexions entre els diversos àmbits de producció artística fins a l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar l'autor a través dels trets fonamentals del **dadaisme**.
- Interpretar el text de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-ne, així com a criteri estètic propi a l'analitzar el text.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i recepció de l'obra cultural.
- L'ús de terminologia en el tipus de font documental i manifestació cultural.

OBSERVACIÓ: es valoraran les correspondències sensorials i estructurals de la representació respecte de les imatges donades en l'opció A, i la correspondència del text amb les paraules subratllades al document de l'opció B. L'erudició respecte de dades lingüístiques o gràfiques quedarà en un segon terme, perquè el que es valorarà principalment són els fonaments de l'argumentació a través dels trets fonamentals del moviment artístic que s'hagi identificat.

Rúbriques proves PAU

PRIMERA PART

Qüestió 1 Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,5 punts	Indicador de nivell 2: 1 punt	Indicador de nivell 3: 2 punts
Detectar les característiques formals	<p>Analitza, extreu i explica una característica formal a partir de la o de les imatges proposades.</p> <p>Manté el màxim de vuitanta paraules.</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests no són prou aclaridors.</p>	<p>Analitza, extreu i explica dues característiques formals a partir de la o de les imatges proposades.</p> <p>Manté el màxim de vuitanta paraules.</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són aclaridors.</p>	<p>Analitza, extreu i explica quatre característiques formals a partir de la o de les imatges proposades.</p> <p>Manté el màxim de vuitanta paraules.</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són molt aclaridors.</p>

Qüestió 2	Indicador de nivell 1:	Indicador de nivell 2:	Indicador de nivell 3:
Estàndard d'aprenentatge	0,5 punts	1 punt	2 punts
Relacionar l'obra amb l'entorn sociocultural	Menciona i situa en el temps un esdeveniment relacionat. Pràcticament no fonamenta la seva vinculació. Manté el màxim de vuitanta paraules.	Menciona i situa en el temps dos esdeveniments relacionats. Pràcticament no fonamenta la seva vinculació. Manté el màxim de vuitanta paraules.	Menciona i situa en el temps dos esdeveniments relacionats. La seva vinculació està fonamentada. Manté el màxim de vuitanta paraules.
Qüestió 3	Indicador de nivell 1:	Indicador de nivell 2:	Indicador de nivell 3:
Estàndard d'aprenentatge	0,5 punts	1 punt	2 punts
Identificar obres en relació amb els moviments i a la seva situació en el temps	Identifica l'obra que pertany a la mateixa època que la proposada. No ordena de forma correcta les obres.	Identifica l'obra que pertany a la mateixa època que la proposada. Ordena de forma correcta una de les tres obres.	Identifica l'obra que pertany a la mateixa època que la proposada. Ordena de forma correcta les tres obres proposades.

Qüestió 4 Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,5 punts	Indicador de nivell 2: 1 punt	Indicador de nivell 3: 2 punts
Identificar les aportacions del moviment proposat	<p>Analitza i indica una de les aportacions importants de les obres proposades.</p> <p>Manté el màxim de vuitanta paraules.</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests no són prou aclaridors.</p>	<p>Analitza i indica dues de les aportacions importants de les obres proposades.</p> <p>Manté el màxim de vuitanta paraules</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són aclaridors.</p>	<p>Analitza i indica quatre de les aportacions importants de les obres proposades.</p> <p>Manté el màxim de vuitanta paraules.</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són molt aclaridors</p>
Qüestió 5 Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,5 punts	Indicador de nivell 2: 1 punt	Indicador de nivell 3: 2 punts
Analitzar i comparar àmbits	<p>Analitza i compara els dos àmbits de manera superficial, no justifica la resposta.</p> <p>Manté el màxim de vuitanta paraules.</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests no són prou aclaridors.</p>	<p>Analitza, extreu i explica un parell de característiques formals en la comparació dels dos àmbits proposats.</p> <p>Manté el màxim de vuitanta paraules.</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són aclaridors.</p>	<p>Analitza i explica idees o conceptes que justifiquen perfectament la resposta.</p> <p>Manté el màxim de vuitanta paraules.</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són molt aclaridors.</p>

SEGONA PART. OPCIÓ A

1. Opció A Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,25 punts
Identificar moviments	Identifica el moviment on s'inscriu l'obra

2. Opció A Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,25 punts	Indicador de nivell 2: 0,5 punts	Indicador de nivell 3: 0,75 punts
Seleccionar un referent	Indica el referent i una característica per a relacionar amb la seva nova representació.	Indica el referent i dues característiques per a relacionar amb la seva nova representació.	Indica el referent i tres característiques per a relacionar amb la seva nova representació.

3. Opció A Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,25 punts	Indicador de nivell 2: 0,5 punts	Indicador de nivell 3: 1 punts
Analitzar i interpretar imatges	<p>Analitza i extreu informació de les imatges observades i en realitza una interpretació de caràcter descriptiu sense atribució de sentit figurat ni significats propis.</p> <p>Els dibuixos o esquemes que introdueixi no són prou aclaridors.</p>	<p>Analitza i extreu informació de les obres observades, atribueix un sentit propi a allò que veu i sent.</p> <p>Els dibuixos o esquemes que introdueixi són prou aclaridors.</p>	<p>Analitza i extreu informació de les obres observades, establint significats i opinions pròpies respecte a allò observat des d'un punt de vista crític i dialògic.</p> <p>Els dibuixos o esquemes que introdueixi són molt aclaridors</p>
Incorporar les característiques de l'obra o autor en la nova representació	<p>Transfereix i relaciona un parell de patrons i paràmetres analitzats d'una producció artística a l'altra.</p> <p>En la representació, segueix el referent ofert i manté algunes de les seves possibilitats de representació.</p>	<p>Transfereix i relaciona patrons i paràmetres analitzats d'una producció artística a l'altra.</p> <p>En la representació tria el mitjà i les formes que li semblen més adequades per a les idees pensades.</p>	<p>Transfereix i relaciona patrons i paràmetres analitzats d'una producció artística a l'altra, i en determina semblances i diferències.</p> <p>En la representació tria el mitjà i les formes que li semblen més adequades per a les idees pensades.</p>

<p>Incorporar nous elements i combinar text, ideogrames, grafismes o micro-dibuixos</p>	<p>Genera idees per a les possibles representacions seguint els processos establerts, però sempre a nivell molt inicial.</p> <p>Introdueix en la proposta algun ideograma en el desenvolupament de la resposta.</p> <p>No ha estat capaç d'adequar el treball al temps disponible.</p>	<p>Genera idees per a les possibles representacions seguint els processos establerts, i les argumenta a partir d'allò que observa.</p> <p>Introdueix algun ideograma en el desenvolupament de la resposta.</p> <p>Ha estat capaç d'adequar el treball al temps disponible.</p>	<p>Genera idees per a les possibles representacions seguint els processos establerts, i les argumenta, establint relacions conceptuals a partir d'allò que observa.</p> <p>Introdueix en la proposta ideogrames, grafismes o microdibuixos que expliquen el desenvolupament de la resposta.</p> <p>Ha estat capaç d'adequar el treball al temps disponible.</p>
---	--	--	---

SEGONA PART. OPCÍO B

1. Opció B Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,25 punts
Identificar moviment	Identifica el moviment al que pertany el text i subratlla tres paraules clau que ho fonamenten

2. Opció B Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,25 punts	Indicador de nivell 2: 0,5 punts	Indicador de nivell 3: 0,75 punts
Relacionar obra i autor amb paraules clau	Relaciona una obra partint de les tres paraules clau però es confon d'autor/a o a l'inrevés.	Relaciona un autor/a i una obra seva del mateix moviment però en l'obra no està relacionada amb una de les paraules clau del text.	Relaciona un autor/a i una obra seva amb tres paraules clau del text.

3. Opció B Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,5 punts	Indicador de nivell 2: 1 punt	Indicador de nivell 3: 1,5 punts
Descriure les característiques del moviment	<p>Analitza, extreu i explica una característica formal a partir del text establint una relació amb el context sociocultural.</p> <p>Manté el màxim de cent vint paraules (aproximadament dotze línies).</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests no són prou aclaridors.</p>	<p>Analitza, extreu i explica dues característiques formals a partir del text establint una relació amb el context sociocultural.</p> <p>Manté el màxim de cent vint paraules (aproximadament dotze línies).</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són aclaridors.</p>	<p>Analitza, extreu i explica tres característiques formals a partir del text establint una relació amb el context sociocultural.</p> <p>Manté el màxim de cent vint paraules (aproximadament dotze línies).</p> <p>En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són molt aclaridors.</p>
Analitzar context històric	<p>Analitza i indica una de les aportacions importants del moviment proposat.</p> <p>Assenyala un idea secundària i no aporta cap informació, sols parafraseja les idees de l'autor o bé exposa fets aliens al text.</p> <p>Manté el màxim de cent vint paraules (aproximadament dotze línies).</p>	<p>Analitza i indica dues de les aportacions importants del moviment proposat.</p> <p>No assenyala una idea principal però s'indueix de la descripció i amplia la informació sobre el tema de manera expositiva.</p> <p>Manté el màxim de cent vint paraules (aproximadament dotze línies).</p>	<p>Analitza i indica tres de les aportacions importants del moviment proposat.</p> <p>Assenyala la idea principal com a base de l'estructura del text i argumenta el seu punt de vista ampliant la informació.</p> <p>Manté el màxim de cent vint paraules (aproximadament dotze línies).</p>

BASE D'ORIENTACIÓ

Primera part (només cal respondre 3 de les 5 qüestions)	Sí	No	A mitges
Qüestió 1			
Detecto les quatre característiques formals de l'obra distintives de l'estil.			
Descric i justifico la relació entre les imatges (en cas que la prova proposi dues imatges relacionades).			
Completo el text amb dibuixos aclaridors.			
Escriu un màxim de vuitanta paraules.			
Qüestió 2			
Explico el context sociocultural relacionat amb l'obra proposada.			
Completo el text amb dibuixos aclaridors i/o esquemes.			
Escriu un màxim de vuitanta paraules.			
Qüestió 3			
Identifico una de les imatges com a obra de la mateixa època o moviment artístic que l'obra proposada.			
Ordeno les imatges cronològicament.			

Qüestió 4			
Mostro memòria visual per als trets distintius de l'obra, identificant quatre característiques formals i/o conceptuals de l'obra.			
Completo el text amb dibuixos aclaridors.			
Escriu un màxim de vuitanta paraules.			
Qüestió 5			
Estableixo comparacions entre les dues obres proposades fent-ne l'anàlisi formal i la meua interpretació a través de l'argumentació crítica.			
Completo el text amb dibuixos aclaridors.			
Escriu un màxim de vuitanta paraules.			

Segona part (cal seleccionar una de les dues opcions)	Sí	No	A mitges
Opció A			
Qüestió 1			
Identifico el moviment al qual pertany l'obra proposada.			
Qüestió 2			
Estableixo connexions amb altres autors i autores del moviment que he identificat.			
Mostro memòria visual per als trets distintius de l'obra, identificant tres característiques formals i/o conceptuals de l'obra.			
Qüestió 3			
Selecciono un dels tipus de representació entre els quals puc escollir.			
Interpreto les creacions de forma crítica i argumentada des del procés de producció propi en la nova representació.			
Mostro imaginació per a transformar i interpretar una imatge a partir de les característiques del moviment artístic i de l'autor/a triat/da com a referent.			
Combino text amb ideogrames, grafismes o dibuixos a l'hora de desenvolupar la proposta.			

Opció B			
Qüestió 1			
Identifico el moviment al qual pertany el text proposat i encerco, coherentment, tres paraules o conceptes clau en el text proposat.			
Qüestió 2			
Identifico i contextualitzo una obra i el seu autor o autora a través dels seus trets fonamentals relacionats amb els conceptes clau del text.			
Qüestió 3			
Identifico i contextualitzo socioculturalment el moviment artístic al qual pertany el document.			
Estableixo connexions entre els diferents àmbits de producció artística.			
Combino text amb petits dibuixos aclaridors a l'hora de desenvolupar la proposta.			
Escric un màxim de cent vint paraules.			